

Огляд законодавства

Огляд законодавчих змін, що стосуються внутрішнього переміщення, підготовлений УВКБ ООН | Червень 2019

Набули чинності

- Перетин адміністративного кордону з Кримом для оформлення документів, що посвідчують особу
- Безкоштовні послуги для людей, які живуть з ВІЛ
- Субвенції місцевим бюджетам для забезпечення житлом
- Внесення змін до бюджету Пенсійного фонду на 2019 рік

Проекти

- Цивільна конфіскація майна осіб, які проживають на НКТ та добровільно отримали громадянство Російської Федерації

Інші події

- Надання медичної допомоги постраждалим від домашнього насильства особам

Набули чинності

Перетин адміністративного кордону з Кримом для оформлення документів, що посвідчують особу

5 червня Уряд затвердив Постанову #474¹, якою вносяться зміни до Порядку перетину адміністративного кордону з тимчасово окупованою територією (ТОТ) Криму. Ці зміни уточнюють процедуру в'їзду на материкову частину України з метою оформлення паспорта громадянина України (ID-картки) або закордонного паспорта (для виїзду за кордон). Повертаючись на територію Криму після звернення до підрозділу Державної міграційної служби (ДМС) для оформлення будь-якого типу паспорта, особа має надати Державній прикордонній службі України (ДПСУ) довідку, що підтверджує подання документів для подальшого оформлення паспорта до відповідного підрозділу ДМС. Така довідка має слугувати підставою для перетину адміністративного кордону з Кримом у випадку відсутності будь-яких інших документів, що посвідчують особу.

У випадку дитини, що не досягла шістнадцятирічного віку, яка перетинає адміністративний кордон у супроводі батьків або іншого законного представника, ДПСУ мають дозволити в'їзд на материкову територію України на основі свідоцтва про народження дитини та паспорта² особи, що супроводжує дитину. У разі виявлення дитини, що не досягла шістнадцятирічного віку, без супроводу дорослих, ДПСУ має надати їй дозвіл на в'їзд на материкову територію України та повідомити про цю дитину органи Національної поліції, які мають передати дитину органам опіки та піклування. Наразі не ясно, як передача органам опіки вплине на можливості пересування дитини територією материкової України без супроводу

¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-ku-vyizdu-na-timchasovo-okupovanu-teritoriyu-ukrayini-ta-viyizdu-z-neyi>

² У разі, коли дитину супроводжує опікун, піклувальник, один із прийомних батьків або батьків-вихователів, знадобиться підтвердження повноважень законного представника.

дорослих. Відповідно до чинного законодавства, у разі виявлення службами опіки дитини без супроводу дорослих, дитина має бути передана до відповідних установ до досягнення нею вісімнадцятирічного віку. Окрема процедура для осіб, що проживають в Криму, не передбачена. Таким чином, існує ризик, що діти без супроводу дорослих не зможуть повернутися на територію Криму після подачі документів для оформлення паспорту.

Безкоштовні послуги для людей, які живуть з ВІЛ

12 червня Уряд ухвалив Постанову #497³, яка запроваджує безкоштовні послуги для людей, що живуть з ВІЛ. Постанова передбачає заходи інформування для осіб з підвищеним ризиком інфікування ВІЛ щодо наявних можливостей отримати безкоштовні послуги (зокрема, ліки та шприци), а також можливості для лікування та підтримки осіб, що живуть з ВІЛ. Ці заходи включають доступні медичні послуги для партнерів людей, які живуть з ВІЛ, загальне інформування щодо наявного лікування ВІЛ та заохочення людей, які вживають наркотичні засоби, регулярно звертатися за медичною допомогою. Міністерство охорони здоров'я має розробити детальний порядок надання таких послуг. За наявності чіткої законодавчої бази та відповідного фінансування, Постанова сприятиме захисту людей, які живуть з ВІЛ. Це може бути особливо важливим для людей, які живуть з ВІЛ поблизу лінії зіткнення на сході. Постанова не містить окремих положень стосовно жителів тимчасово невідконтрольних уряду України територій (НКТ).

Субвенції місцевим бюджетам для забезпечення житлом

12 червня Уряд затвердив два Розпорядження, в яких визначається сума субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам для забезпечення житлом осіб, що постраждали в наслідок конфлікту. Розпорядження #418-р⁴ передбачає виділення 24 860 289 грн компенсацій колишнім учасникам бойових дій з числа ВПО,⁵ що визнані особами з інвалідністю III групи. Розпорядження #421-р⁶ запроваджує грошові компенсації за житло сім'ям осіб, що постраждали⁷ під час безпосередньої участі в АТО/ООС в сумі 305 057 558 грн.

Внесення змін до бюджету Пенсійного фонду на 2019 рік

26 червня Уряд Постановою #544⁸ затвердив зміни до бюджету Пенсійного фонду на 2019 рік. Зміни передбачають збільшення вдвічі суми, виділеної на виплати пенсій на підставі судових рішень. Наразі затверджені видатки з бюджету на погашення заборгованості з виплати пенсій складають близько 100 млн грн.

Невідомо, чи збільшені видатки з бюджету покриватимуть погашення заборгованості з виплати пенсій для ВПО згідно з судовими рішеннями. Уряд досі не затвердив постанову щодо виплати ВПО накопиченої заборгованості з пенсійних виплат, як передбачено Постановою #335 (травень 2018 року).

³ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-nadannya-poslug-predstavnikam-grup-pidvishchenogo-riziku-shchodo-infikovannya-vil-ta-lyudyam-yaki-zhivut-z-vil-i120619>

⁴ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-rozpodilu-deyakih-vidatkiv-derzhavnogo-byudzhetu-peredbacheni-h-ministerstvu-socialnoyi-politiki-na-2019-rik-i120619>

⁵ ВПО, які брали участь у антитерористичній операції (АТО)/Операції Об'єднаних сил (ООС).

⁶ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-rozpodil-deyakih-vidatkiv-derzhavnogo-byudzhetu-peredbacheni-h-t120619>

⁷ Розпорядження охоплює осіб, що отримали поранення, контузію, каліцтво або захворювання, пов'язані з перебуванням у зоні АТО/ООС.

⁸ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-byudzhetu-pensijnogo-fondu-ukrayini-t260619>

Проекти

Цивільна конфіскація майна осіб, які проживають на НКТ та добровільно отримали громадянство Російської Федерації

4 червня народні депутати зареєстрували у Верховній Раді законопроект #10363⁹, який дозволить здійснювати цивільну конфіскацію майна осіб, які проживають на НКТ, у випадку отримання ними громадянства Російської Федерації. Під терміном «конфіскація» автори законопроекту розуміють позбавлення права власності за рішенням суду з подальшою передачею такого майна у власність держави (рухоме майно) або у власність місцевої ради (нерухоме майно). Уряд має визначити окремий порядок здійснення цивільної конфіскації.

Ця законодавча ініціатива викликає низку зауважень. Вона передбачає покарання за отримання іноземного громадянства з порушенням і національних, і міжнародних правових стандартів. Законопроект не містить юридичних підстав для такого покарання, посиляючись на неіснуючу процедуру без вказівки на часові рамки для її прийняття. Також законопроект не передбачає будь-якої процедури для перевірки, чи справді особа проживає на НКТ та чи він/вона дійсно отримала громадянство Російської Федерації. Це може призвести до численних випадків безпідставної цивільної конфіскації рухомого та нерухомого майна осіб, із зареєстрованим місцем проживання у Донецькій та Луганській областях, незалежно від їх дійсного місця проживання. Така ініціатива може підірвати зусилля з соціальної інтеграції, викликати занепокоєння серед жителів НКТ та розірвати зв'язки з людьми, що проживають на цих територіях.

Інші події

Надання медичної допомоги постраждалим від домашнього насильства особам

19 червня Міністерство охорони здоров'я видало Наказ¹⁰ про надання медичної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства. Окрім переліку наявної медичної допомоги, Наказ описує типи поведінки, які можуть вказувати на те, що особа могла постраждати від випадку домашнього насильства. Наказ сприятиме підвищенню обізнаності щодо теми домашнього насильства серед студентів медичних університетів шляхом запровадження курсу з проведення огляду та надання медичної допомоги постраждалим. Реалізація Наказу покращить систему реагування на випадки домашнього насильства і, таким чином, посилить захист постраждалих осіб та сприятиме наданню їм допомоги.

КОНТАКТИ

Ел.пошта: ukrki@unhcr.org, Тел: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

УВКБ ООН в Україні: www.unhcr.org.ua/en - Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine

⁹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66042

¹⁰ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33233.html